

[1985 październik 23, Warszawa] – Odpis protokołu przesłuchania Wacława Łady przed GKBZHWP w sprawie pomocy udzielanej Żydom w okresie drugiej wojny światowej

W czasie okupacji hitlerowskiej mieszkałem w Warszawie przy ul. Warmińskiej 4. Razem ze mną mieszkała moja matka Maria, która zmarła jeszcze w 1963 roku. Rodzeństwa nie posiadam. Pracowałem wówczas na kolei i tam na dworcu Warszawa-Praga w parowozowni pracowali Żydzi przy wyładunku węgla. Byli codziennie przyprowadzani z getta warszawskiego.

Był to rok 1942 – między innymi udzielałem pomocy 8 Żydom, którym dostarczyłem różne nieprawdziwe dokumenty na nazwiska, które mi ci Żydzi podawali. Dokumenty te dostarczał mi Józef Nowakowski, mój kolega jeszcze ze szkoły. Były to kenkarty, metryki i przepustki kolejowe. Jeden z Żydów imieniem Heniek, nazwiska nie pamiętam, któremu dostarczyłem lewe dokumenty, przyprowadził do mnie Żyda z Lublina Adama Nadnijskiego, ur. 1919 – i ja jemu dostarczyłem odpowiednie dokumenty i w ten sposób uratowałem mu życie. Po wojnie mieszkał on w Wałbrzychu i wystawił mi zaświadczenie, które potwierdził notariusz. Nadnijski w zaświadczeniu tym pisze, że ja uratowałem mu życie. Zaświadczenie powyższe okazuję w toku przesłuchania niniejszego.

Jeszcze wyjaśniam, że ten Żyd Heniek wydał mnie w ręce gestapo, które aresztowało i przewiozło mnie na Pawiak 1 IV 1943, a 29 IV 1943 r. znalazłem się w Oświęcimiu – przeniesiony 7 XII 1943 do Buchenwaldu. Około 2 lata za pomoc udzielaną Żydom byłem więziony w różnych obozach koncentracyjnych. W Oświęcimiu otrzymałem nr 119 333 – świadek złożył odbitkę ksero pisma z Oświęcimia. Od powrotu z obozów choruję i bardzo źle się czuję – mam złe krążenie, odbitą nerkę i gruźlicę.

Protokół niniejszy odczytano.

Wacław Łada¹
(podpis świadka)

Wacław Bielawski
(podpis prokuratora)

Za zgodność

Warszawa, dn. 24 X 1985

Olszewska^a

Źródło: AIPN, Akta dotyczące pomocy udzielanej przez Polaków Żydom w latach 1939–1945, 23/68, P.72, mps.

^a Wpisane odręcznie. Poniżej pieczęć okrągła Główna Komisja Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce.

¹ Dzięki inicjatywie GKBZHWP w 1986 r. Wacław Łada został odznaczony tytułem „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata”.